

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

Judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu și de către avocatul Movilă Corina în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

Pripa Egor xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.03.2017 - 24.05.2018;

Instanța de apel: 13.02.2019 - 24.04.2019;

Instanța de recurs: 15.07.2019 - 28.11.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 24 mai 2018, Pripa Egor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Sacovscaia Alina cu privire la repararea prejudiciului cauzat, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța de judecată în materie civilă.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Pripa Egor, la 03 noiembrie 2016, aproximativ la ora 11:00, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, fără careva motiv, a împins-o pe Sacovscaia Alina, de la care ultima a căzut la pământ, pricinuindu-i dureri fizice, după care i-a smuls din mână un portmoneu de culoare roșie în sumă de 300 lei, în care se aflau mijloace bănești în sumă totală de 1000 lei, un telefon mobil model Samsung J7 cu IMEI 1:xxxxx și IMEI 2:xxxxx în sumă de 7000 lei și husă pentru

telefon în sumă de 200 lei, prin ce i-a pricinuit părții vătămate dureri fizice și un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 8500 lei.

Prin acțiunile sale intenționate, Pripa Egor a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal - *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Inculpatul a contestat sentința cu apel, invocând dezacordul pedeapsa aplicată, considerând-o ca fiind prea aspră.

A solicitat aplicarea în privința sa a unei pedepse mai blânde, sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

4. În ședința instanței de apel inculpatul Pripa Egor a depus cerere privind examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, indicând că recunoaște vinovăția așa cum este indicat în ordonanța de punere sub învinuire concretizată din 26 martie 2019. În instanța de fond nu a participat la examinarea cauzei, a fost în căutare, s-a aflat în Moldova, în mun. Chișinău și or. Orhei, nu se prezenta la judecată deoarece se temea că va fi reținut.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2019, a fost admis apelul, casată parțial sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pripa Egor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, iar în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani 4 (patru) luni, fără amendă, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Din contul inculpatului s-a dispus încasarea în beneficiul părții vătămate Sacovscaia Alina a sumei de 8500 (opt mii cinci sute) lei, cu titlu de prejudiciu material.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

5.1. Instanța de apel a reținut că vinovăția inculpatului a fost confirmată în instanța de apel prin următoarele probe:

- plângerea cet. Sacovscaia Alina din 20 februarie 2017 (f.d. 3);
- ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată a cet. Sacovscaia Alina din 23 februarie 2017 și procesul-verbal de audiere a părții vătămate din 23 februarie 2017, ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă a cet. Sacovscaia Alina din 23 februarie 2017 (f.d. 6-8);
- ordonanța de ridicare și procesul-verbal de ridicare din 23 februarie 2017, ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 23 februarie 2017 (f.d. 9-11);
- procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 20 februarie 2017 și planșa fotografică (f.d. 13-14).

5.2. Instanța de apel a reținut, că la 26 martie 2019, procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu a înaintat ordonanță de modificare a învinuirii conform prevederilor art. 325 alin. (2) Cod de procedură

penală, ordonanță cu care inculpatul a fost de acord, indicând că recunoaște învinuirea modificată conform ordonanței.

5.3. Reieșind din cele expuse, instanța de apel a reținut, că inculpatul Pripa Egor, la 03 noiembrie 2016, aproximativ la ora 11:00, aflându-se pe strada Suceava, 5, mun. Bălți, pe cărarea dintre blocul de locuit pe adresa sus-menționată și garajele de lângă blocul dat, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, fără careva motiv, a împins-o pe Sacovscaia Alina, de la care ultima a căzut la pământ, pricinuindu-i dureri fizice, după care i-a smuls din mână un portmoneu de culoare roșie în sumă de 300 lei, în care se aflau mijloace bănești în sumă totală de 1000 lei, un telefon mobil model Samsung J7 cu IMEI 1:xxxxx și IMEI 2:xxxxx în sumă de 7000 lei și husă pentru telefon în sumă de 200 lei, prin ce i-a pricinuit părții vătămate, dureri fizice și un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 8500 lei.

Prin acțiunile sale intenționate Pripa Egor a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal - *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

5.4. Având în vedere că cauza penală în privința lui Pripa Egor în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, în instanța de fond s-a judecat în lipsa acestuia, instanța de apel prin încheiere a dispus judecarea cauzei în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a respins solicitarea inculpatului privind aplicarea în privința sa a unei pedepse mai blânde, sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

În acest sens instanța de apel a reținut, că anterior inculpatul Pripa Egor a fost condamnat prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2015 în baza art. 186 alin. (2) lit. e), art. 186 alin. (2) lit. d), art. 186 alin. (2) lit. e), art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, la pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 an, fiind eliberat din Penitenciarul nr. 2 Lipcani la data de 17 noiembrie 2015 în urma executării efective și integrale a pedepsei penale (f.d. 57), iar la data de 03 noiembrie 2016 din nou cu intenție a comis o infracțiune.

Astfel, inculpatul Pripa Egor a comis infracțiunea până la expirarea termenului prevăzut la art. 111 alin. (1) lit. g) Cod penal și se consideră ca având antecedente penale.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a conchis că Pripa Egor, executând pedeapsa cu închisoare, nu a tras concluziile corespunzătoare de încetare a comportamentului infracțional, din nou a comis o infracțiune calificată ca fiind gravă, astfel în privința ultimului nu este oportună aplicarea unei pedepse neprivative de libertate sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, dat fiind că pedeapsa respectivă nu va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

5.5. Cu referire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată și civilă, Sacovscaia Alina, instanța de apel a menționat că prima instanță eronat a ajuns la

concluzia de a lăsa spre examinare în ordine civilă acțiunea civilă intentată, motivând soluția prin faptul că nu este dovedită mărimea prejudiciului solicitat.

Având în susținere prevederile art. art. 23 alin. (2), 219 alin. (1), 221 alin. (1), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel a punctat, că prin ordonanța din 23 februarie 2017, Sacovscaia Alina a fost recunoscută în calitate de parte vătămată (f.d. 6). Potrivit procesului-verbal de audiere a părții vătămate din 23 februarie 2017, Sacovscaia Alina a indicat că prejudiciul cauzat de inculpatul Pripa Egor este de 8500 lei (f.d. 7). Prin ordonanța din 23 februarie 2017, Sacovscaia Alina a fost recunoscută în calitate de parte civilă, indicând că i s-a cauzat un prejudiciu material în sumă de 8500 lei (f.d. 8).

Instanța de fond la adoptarea sentinței deși a reținut în partea descriptivă a sentinței în fapta criminală considerată ca fiind dovedită sustragerea bunurilor de la Sacovscaia Alina și cauzarea prejudiciului material în valoare de 8500 lei, eronat a concluzionat, că acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Sacovscaia Alina urmează a fi lăsată spre examinare în ordine civilă.

Având în vedere, că s-a stabilit cu certitudine faptul, că suma prejudiciului material cauzat de către inculpat părții vătămate constituie 8500 lei, prejudiciu care este recunoscut și de către inculpat, care este de acord să restituie prejudiciul cauzat prin infracțiune, instanța de apel a considerat necesar de a încasa acest prejudiciu de la inculpatul Pripa Egor în beneficiul părții vătămate Sacovscaia Alina.

6. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel, după stabilirea faptului că cauza penală a fost examinată în lipsa inculpatului Pripa Egor (*care nici n-a fost citat legal*) și învinuirea înaintată inculpatului a fost cu abateri de la prevederile art. 281 Cod de procedură penală, fiind modificată în ședința instanței de apel, conform prevederilor art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală, fiindu-i incriminată infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal (în care a fost indicată strada și localitatea unde a fost comisă infracțiunea), urma să admită apelul inculpatului și să remită cauza penală la o nouă examinare în instanța de fond, pentru examinare conform noii învinuiri.

Consideră că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, eroare care nu poate fi corectată de instanța de recurs.

7. Avocatul Movilă Corina în numele inculpatului, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, în latura pedepsei penale, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Pripa Egor să-i fie stabilită o pedeapsă non-privativă de libertate.

În argumentarea recursului apărarea menționează că instanțele inferioare nu au ținut cont în deplină măsură de prevederile art. art. 7, 61 alin. (1), 75, 90 Cod penal și de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Este de opinia că instanțele judecătorești greșit au conchis, că corectarea și reeducarea inculpatului poate fi îndeplinită numai prin izolarea inculpatului de societate.

Susține că, chiar și jurisprudența CEDO, stipulează expres că „Soluția mai potrivită pentru problema supraaglomerării ar fi reducerea numărului de deținuți prin utilizarea mai frecventă a măsurilor punitive non-privative de libertate prin minimizarea recurgerii la detenția preventivă”, amintind în acest scop Recomandările Comitetului de Miniștri nr. R(99)22 și nr. R(2006)13, care invită statele să încurajeze procurorii și judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele de detenție, având scopul de a rezolva problema creșterii numărului deținuților în închisori.

8. Judecând recursurile ordinare declarate și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

După cum rezultă din materialele cauzei, titularii cererilor de recurs invocă drept temei pentru casarea deciziei contestate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de

fond și de apel, în cazurile când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Examinând argumentele recursurilor prin prisma temeiurilor de casare invocate, Colegiul penal constată că acestea și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, din considerentele ce urmează.

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală în privința lui Pripa Egor a fost judecată în prima instanță în lipsa inculpatului, la dosar nefiind identificate careva date privind citarea legală a acestuia, însă prin încheierea Judecătoreiei Bălți din 11 octombrie 2017 a fost admis demersul procurorului privind aplicarea măsurii preventive în privința inculpatului cu anunțarea acestuia în căutare.

Conform materialelor dosarului, inculpatul Pripa Egor a fost reținut la data de 11 ianuarie 2019.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către inculpat, instanța de apel a reținut, că la 26 martie 2019, procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu a înaintat ordonanță de modificare a învinuirii conform prevederilor art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală, ordonanță cu care inculpatul a fost de acord, indicând că recunoaște învinuirea modificată conform ordonanței.

Totodată, în ședința instanței de apel inculpatul Pripa Egor a depus cerere privind examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, indicând că recunoaște vinovăția așa cum este indicat în ordonanța de punere sub învinuire concretizată din 26 martie 2019.

Ca urmare, instanța de apel reținând că în prima instanță cauza penală în privința lui Pripa Egor a fost judecată în lipsa acestuia, prin încheiere, a dispus judecarea cauzei în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Analizând legalitatea acțiunilor instanței de apel la capitolul dispunerii examinării cauzei în procedura simplificată, Colegiul penal reține că soluția respectivă contravine normelor procesual penale și practicii judecătorești unitare, or, instanța respectivă a omis din vedere că potrivit prevederilor art. 415 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, pentru situațiile când în prima instanță inculpatul nu a fost citat, instanța de apel poate admite apelul, casând sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată.

Astfel, instanța de apel pripit a ajuns la concluzia că datorită faptului examinării cauzei în lipsa inculpatului de către prima instanță, aceasta își poate aroga competența de a admite cererea inculpatului privind examinarea cauzei în procedura simplificată, potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Or, din formularea alin. (1) al art. 364¹ Cod de procedură penală, rezultă că declarația făcută într-un înscris autentic poate fi realizată doar în fața primei instanțe și până la începerea cercetării judecătorești.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul conchide că erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art. art. 414, 415 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, și, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu și de către avocatul Movilă Corina în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui Pripa Egor xxxxx și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **10 ianuarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor